

שבת דף לו

שאלה (מהדף הקודם): איבעיא להו: **בגפת ובעצים - לא יתן עד שיגרוף, או עד שיתן את האפר החזרה** - לא יתן, אבל שהייה מותר או דילמא **שהייה** תנן - שאם גרוף וקטום מותר ואם לא, לא וכ"ש החזרה לפי קריאה ראשונה

בית הלל	בית שמאי	
חמין ותבשיל גרופה וקטומה	חמין - גרופה וקטומה	שהייה
כן אם גרוף וקטום	לא	חזרה

לפי קריאה שנייה

בית הלל	בית שמאי	
חמין ותבשיל - אפילו בלא גריפה וקטימה	חמין - אפילו בלא גריפה וקטימה	שהייה
כן אם גרוף וקטום	לא	חזרה

נסיכון ללמוד מהדברי המשנה: שהייה כי אם נאמר החזרה, שני חלקי המשנה חוזרים על אותו נושא

דחיית הנסיכון: לעולם אימא לך **להחזיר** תנן, וחסורי מיחסרה והכי קתני:

כירה שהסיקה בקש ובגבבא - מחזירין עליה תבשיל,

בגפת ובעצים - לא יחזיר עד שיגרוף או עד שיתן את האפר.

אבל לשהות - משהין, אף על פי שאינו גרוף ואינו קטום.

ומה הן משהין?

בית שמאי אומרים: חמין אבל לא תבשיל,

ובית הלל אומרים: חמין ותבשיל.

והך חזרה דאמרי לך - לאו דברי הכל היא אלא מחלוקת בית שמאי ובית הלל;

שבית שמאי אומרים: נוטלין ולא מחזירין, ובית הלל אומרים: אף מחזירין.

נסיכון 2 לענות על השאלה: להבין תא שמע, דאמר רבי חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: לא שנו אלא על גבה, אבל לתוכה - אסור.

אלא אי אמרת לשהות תנן
מה לי תוכה מה לי על גבה!

אי אמרת בשלמא להחזיר תנן -
היינו דשני בין תוכה לעל גבה,

דחייה: מי סברת רבי חלבו ארישא קאי? אסיפא קאי **ובית הלל אומרים אף מחזירין**. ואמר רבי חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: לא שנו אלא על גבה, אבל תוכה - אסור.

נסיכון 3 לענות על השאלה: תא שמע: **שתי כירות המתאימות, אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה ואינה קטומה - משהין על גבי גרופה וקטומה, ואין משהין על שאינה גרופה ואינה קטומה.**

ומה הן משהין?

בית שמאי אומרים: ולא כלום, ובית הלל אומרים: חמין אבל לא תבשיל.

עקר - דברי הכל לא יחזיר, דברי רבי מאיר.

רבי יהודה אומר,

בית שמאי אומרים: חמין אבל לא תבשיל, ובית הלל אומרים: חמין ותבשיל.

בית שמאי אומרים: נוטלין אבל לא מחזירין, ובית הלל אומרים: אף מחזירין.

אלא אי אמרת להחזיר תנן,
מתניתין מני? לא רבי יהודה ולא רבי מאיר.

אי אמרת בשלמא לשהות תנן;
מתניתין מני - רבי יהודה היא,

אי רבי מאיר - קשיא לבית שמאי בחדא, ולבית הלל בתרת.

אי רבי יהודה - קשיא גרופה וקטומה!

חזרה	שהייה	
כולי עלמא - אסור	צריך גרופה או קטומה	רבי מאיר
	בית שמאי אוסר	
	בית הלל מתיר בחמין ולא בתבשיל	

מאתר של הדרן

הרבנית מישל כהן פרבר

www.hadran.org.il

ר' יהודה ומשנתו לשהות תנן	צריך גרופה או קטומה בית שמאי מתיר בחמין בית הלל מתיר	בית שמאי אוסר בית הלל מתיר
משנתו להחזיר תנן	מותר אפילו בלי גרופה או קטומה בית שמאי מתיר חמין בית הלל מתיר חמין ותבשיל	בית שמאי אוסר בית הלל מתיר

דחייה: לעולם אימא לך: להחזיר תנן, ותנא דידן סבר לה כרבי יהודה בחדא, ופליג עליה בחדא. סבר לה כרבי יהודה בחדא - בחמין ותבשיל, ונוטלין ומחזירין. ופליג עליה בחדא - דאילו תנא דידן סבר: לשהות, ואף על פי שאינו גרוף וקטום, ורבי יהודה סבר: בלשהות נמי, גרוף וקטום - אין, אי לא - לא.

שאלה: איבעיא להו: מהו לסמוך בה? תוכה וגבה - אסור, אבל לסמוך בה - שפיר דמי, או דילמא לא שניא?

ניסיון ראשון לענות על השאלה: תא שמע: **שתי כירות המתאימות, אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה וקטומה - משהין על גבי גרופה וקטומה**, ואף על גב דקא סליק ליה הבלא מאידך. **דחייה:** דילמא שאני התם - דכיון דמידליא שליט בה אוירא.

ניסיון שני לענות על השאלה: תא שמע, דאמר רב ספרא אמר רב חייא: **קטמה ונתלכתה - סומכין לה, ומקיימין עליה, ונוטלין ממנה, ומחזירין לה**. שמע מינה: לסמוך נמי, קטמה - אין, לא קטמה - לא.

דחייה: ולטעמך נוטלין ממנה דקתני, קטמה - אין, לא קטמה - לא? אלא: תנא, נוטלין משום מחזירין הכא נמי: תנא סומכין משום מקיימין.

דחיית הדחייה: הכי השתא! התם - נוטלין ומחזירין בחד מקום הוא, תנא נוטלין משום מחזירין. אלא הכא, סומכין - בחד מקום הוא, ומקיימין - בחד מקום הוא.

תשובה: מאי הוי עלה? - תא שמע: **כירה שהסיקה בגפת ובעצים - סומכין לה, ואין מקיימין אלא אם כן גרופה וקטומה. גחלים שעממו, או שנתן עליה נעורת של פשתן דקה - הרי היא כקטומה**.

דעה בעניין שהייה: אמר רבי יצחק בר נחמני אמר רב אושעיא: קטמה והובערה - משהין עליה חמין שהוחמו כל צורכן, ותבשיל שבישל כל צורכו.

קושי: שמע מינה: מצטמק ויפה לו מותר?

תירוץ: שאני הכא, דקטמה.

קושי: אי הכי, מאי למימרא?

תירוץ: הובערה איצטריכא ליה, מהו דתימא: כיון דהובערה - הדרא לה למילתא קמייתא, קמשמע לן.

דעה אחרת: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: קטמה והובערה - משהין עליה חמין שהוחמו כל צורכן ותבשיל שבישל כל צורכן, ואפילו גחלים של רותם.

קושי: שמע מינה: מצטמק ויפה לו מותר?

תירוץ: שאני הכא דקטמה.

קושי: אי הכי, מאי למימרא?

תירוץ: הובערה איצטריכא ליה.

קושי: היינו הך!

תירוץ: גחלים של רותם איצטריכא ליה.

דעה אחרת בדעת ר' יוחנן: אמר רב ששת אמר רבי יוחנן: כירה שהסיקה בגפת ובעצים משהין עליה חמין שלא הוחמו כל צורכן ותבשיל שלא בישל כל צורכו, עקר - לא יחזיר עד שיגרוף או עד שיתן אפר.

סיכום: קסבר: מתניתין להחזיר תנן, אבל לשהות משהין אף על פי שאינו גרוף ואינו קטום.

קושי: אמר רבא: תרווייהו תננהי,

- לשהות תנינא: **אין נותנין את הפת בתוך התנור עם חשיכה, ולא חררה על גבי גחלים, אלא כדי שיקרמו פניה**. הא קרמו פניה - שרי.

- להחזיר נמי תנינא: **בית הלל אומרים: אף מחזירין**. ועד כאן לא קשרו בית הלל אלא בגרופה וקטומה, אבל בשאינה גרופה וקטומה - לא. **תירוץ:** ורב ששת נמי - דיוקא דמתניתין קמשמע לן.

דעה שלישית בדעת ר' יוחנן: אמר רב שמואל בר יהודה אמר רבי יוחנן: כירה שהסיקה בגפת ובעצים משהין עליה תבשיל שבישל כל צורכו וחמין שהוחמו כל צורכן ואפילו מצטמק ויפה לו.

קושי: אמר ליה ההוא מדרבנן לרב שמואל בר יהודה: הא רב שמואל דאמרי תרווייהו.
מצטמק ויפה לו אסור!
תירוץ: אמר ליה: אטו לית אנא ידע דאמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל:
מצטמק ויפה לו אסור! כי קאמינא לך - לרבי יוחנן קאמינא.
מעשים בנושא: אמר ליה רב עוקבא ממישן לרב אשי: אתון דמקרביתו לרב שמואל - עבידו כרב
ושמואל, אגן - נעביד כרבי יוחנן.

שאלה בנושא: אמר ליה אביי לרב יוסף: מהו לשהות?
הוכחה ממעשה: אמר ליה: הא רב יהודה משהו ליה ואכיל.
דחיית ההוכחה: אמר ליה: בר מיניה דרב יהודה, דכיון דמסוכן הוא - אפילו בשבת נמי
שרי למעבד ליה, לי ולך מאי?
תשובה: אמר ליה: בסורא משהו, דהא רב נחמן בר יצחק מרי דעובדא הוה ומשהו ליה ואכיל.
עוד מעשה: אמר רב אשי: קאימנא קמיה דרב הונא ושהין ליה כסא דהרסנא ואכל ולא ידענא אי
משום דקסבר מצטמק ויפה לו מותר, אי משום דכיון דאית ביה מיחא מצטמק ורע לו הוא.
ההלכה: אמר רב נחמן: מצטמק ויפה לו - אסור, מצטמק ורע לו - מותר. כללא דמלתא: כל
דאית ביה מיחא - מצטמק ורע לו, לבר מתבשיל דליפתא, דאף על גב דאית ביה מיחא מצטמק
ויפה לו הוא. והני מילי - דאית ביה בשרא, אבל לית ביה בשרא - מצטמק ורע לו הוא. וכי אית
ביה בשרא נמי לא אמרן אלא דלא קבעי לה לאורחין, אבל קבעי לה לאורחין - מצטמק ורע לו.
לפדא דייסא ותמרי - מצטמק ורע להן.

